

Κύκλος Επιστημονικών Εκδηλώσεων
με κεντρική θεματική ενότητα

“ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ ΩΣ ΠΥΛΩΝΑΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ”

Αθήνα, Απρίλιος - Ιούνιος 2016

EUROPEAN PUBLIC LAW ORGANIZATION - INSTITUTE FOR JUSTICE AND GROWTH
SCIENTIFIC COUNCIL / BOARD OF EDITORS

PRESIDENT: **Nicolas Kanellopoulos**, Attorney-at-Law, Accredited Mediator

MEMBERS (in alphabetical order):

Vassilis Androulakis, Associate Judge at the Council of State, **Charikleia Apalagaki**, Secretary General of the Hellenic Bank Association, Professor at the Department of Civil Law, Civil Procedural Law and Labour Law of the Law Faculty of the Aristotle University of Thessaloniki, **Dimitrios Askounis**, Professor at the School of Electrical and Computer Engineering of the National Technical University of Athens, **Konstantinos Botopoulos**, Attorney at Law, PhD in Constitutional Law, **Panagiotis Brakoumatsos**, Public Prosecutor at the Court of Appeal, **Georgios Gerapetritis**, Professor of Constitutional Law at the Law School of the National and Kapodistrian University of Athens, **Aristides Hatzis**, Associate Professor of Philosophy of Law & Theory of Institutions, Department of History & Philosophy of Science, National and Kapodistrian University of Athens, **Georgios Karvelis**, e-Government Solutions Director of the Institute for Justice and Growth, **Eleni Kefali**, Justice Reform and Growth Director of the Institute for Justice and Growth, **Lambros Kotsiris**, Emeritus Professor at the Aristotle University of Thessaloniki, President of the Mediators' Accreditation Committee of the Ministry of Justice, Transparency and Human Rights, Corr. Member of the Academy of Athens, Dr. Hon. C. at the Faculty of Law of Athens University, **Konstantinos Koussoulis**, Councilor of State, **Dimitrios Loukas**, Attorney-at-Law, former Vice Chairman of the Hellenic Competition Commission, **Vassilios Markis**, Honorary Deputy Public Prosecutor of the Supreme Court, Honorary President of the Association of Prosecutors of Greece, **Lilian Mitrou**, Associate Professor at the University of the Aegean, Department of Information and Communication Systems Engineering, Member of the National Council for Radio and Television, **Kyriakos Oiconomou**, Supreme Court Justice, **Panagiotis Panagiotopoulos**, Public Prosecutor at the Court of Appeal, **Elias Papaioannou**, Professor of Economics, London Business School, **Michail Pikramenos**, Councilor of State, Assistant Professor of Public Law and Political Science at the Law School of the Aristotle University of Thessaloniki, National Representative of Greece to CEPEJ, **Dimitrios Raikos**, Judge at the United Nations Appeals Tribunal, Judge at the Administrative Court of Appeal, Associate Professor of Public Law and Political Science at the Law School of the Democritus University of Thrace, **Aikaterini Sakellaropoulou**, Vice-President of the Council of State, **Georgios Triantafillakis**, Professor of Commercial Law at the Democritus University of Thrace.

EDITOR: **Eleni Kefali**

ADMINISTRATIVE SUPPORT: **Dimitrios Mantzos**, Attorney-at-Law, Accredited Mediator

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ 1^ο

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ (Πρώτη Συζήτηση Στρογγυλής Τραπέζης - Πέμπτη 14 Απριλίου 2016)	15
--	----

ΜΕΡΟΣ 2^ο

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (Δεύτερη Συζήτηση Στρογγυλής Τραπέζης - Τρίτη 24 Μαΐου 2016)	79
---	----

ΜΕΡΟΣ 3^ο

ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΡΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (Τρίτη Συζήτηση Στρογγυλής Τραπέζης - Τετάρτη 22 Ιουνίου 2016).....	165
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1	243
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2	281

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ*

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Καλησπέρα κι από μένα.

Θα προσπαθήσω στην παρέμβασή μου να προσεγγίσω τη σχέση δικαίου και ανάπτυξης από μία πιο οικονομική οπτική. Έχω προσθέσει στις διαφάνειές μου διάφορους δείκτες και συγκριτικούς πίνακες και ελπίζω να καταφέρω να κρατήσω το ενδιαφέρον σας.

Θα μιλήσω, λοιπόν, για το τρίπτυχο, εμπόδια εισόδου, εμπόδια εξόδου και εμπόδια στην εκτέλεση συμβάσεων, όπως αυτά αποτυπώνονται διεθνώς σε δείκτες και συγκριτικές εμπειρικές μελέτες που αξιολογούν την ποιότητα και δυναμική του επιχειρηματικού περιβάλλοντος ως αναγκαία συνθήκη για την ανάπτυξη.

Οι τρεις αυτοί πυλώνες, οι οποίοι συχνά αναφέρονται στα αγγλικά ως *entry, exit* και *contract enforcement*, περιλαμβάνουν, όπως θα δούμε, πολλές επιμέρους θεματικές που άπτονται πολλών τομέων του δικαίου και θεωρούνται βασικά προαπαιτούμενα για την αύξηση της παραγωγικότητας και την οικονομική ανάπτυξη. Και εξηγούμαι.

Αναγκαία συνθήκη για την αύξηση της παραγωγικότητας και την οικονομική ανάπτυξη είναι η αποτελεσματικότερη κατανομή και χρήση των συντελεστών παραγωγής, όπως η γη, το κεφάλαιο, η εργασία κλπ, εντός μιας επιχείρησης αλλά και μεταξύ διαφόρων επιχειρήσεων στην αγορά.

Η οικονομία κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση, λειτουργεί καλά όπως λέμε, όταν μεταξύ άλλων συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις: (α) όταν οι επιχειρήσεις μπορούν να εισέλθουν και να αναπτυχθούν στην αγορά χωρίς αδικαιολόγητα ρυθμιστικά ή άλλα εμπόδια, (β) όταν οι αναποτελεσματικές επιχειρήσεις μπορούν να εξυγιανθούν, να αναδιοργανωθούν ή να βγουν από την αγορά χωρίς αδικαιολόγητα εμπόδια και (γ) όταν υπάρχει ένα λειτουργικό δικαιοσύστημα που ευνοεί την ανάληψη κινδύνων και την προσέλκυση επενδύσεων και οι μηχανισμοί της οικονομίας είναι αρκετά ευέ-

* Αντιπρόεδρος της Επιτροπής Ανταγωνισμού